

Sygn. akt I CSK 180/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa W. G.

przeciwko Miastu W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 sierpnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 14 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od W. G. na rzecz Miasta W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 listopada 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 20 marca 2017 r., którym oddalono jej żądanie zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu odrębnej własności lokalu oraz przeniesienia udziału w tym lokalu wraz z odpowiednim udziałem w nieruchomości wspólnej.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie szeregu przepisów prawa procesowego i materialnego oraz wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywiste uzasadnienie. W ocenie skarżącej dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia w sprawie nie upłynął do chwili wniesienia powództwa, gdyż początek biegu przedawnienia określono z pominięciem faktu, że do podpisania aktu notarialnego konieczne było podjęcie szeregu czasochłonnych czynności. Powódka wskazała również na nadużycie prawa podmiotowego przez pozwanego, który zgłosił zarzut przedawnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza nie pozwala przyjąć, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja

2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Skarżąca nie wykazała oczywistej wadliwości orzeczenia Sądu Apelacyjnego we wskazanym wyżej rozumieniu. Określając początek biegu przedawnienia, Sąd Apelacyjny przyjął, że nastąpił on z chwilą doręczenia decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego z 14 stycznia 2005 r. stwierdzającej nieważność decyzji z 16 marca 1976 r., na mocy której uchylono wcześniejszą decyzję o sprzedaży lokalu spadkodawczyni powódki. Chwilę doręczenia decyzji z 14 stycznia 2005 r. Sąd Apelacyjny określił na styczeń-luty 2005 r., co powiązał z wymagalnością roszczenia. Stanowisko to nie jest do końca precyzyjne, gdyż roszczenie o zawarcie umowy przeniesienia własności lokalu było roszczeniem bezterminowym i do powstania jego wymagalności konieczne było wezwanie do zadośćuczynienia roszczeniu ze strony wierzyciela. Nie zmienia to jednak faktu, że po otrzymaniu decyzji z 14 stycznia 2005 r. poprzedniczka prawna powódki mogła wezwać pozwanego do spełnienia świadczenia, a zgodnie z art. 120 § 1 k.c., jeżeli termin wymagalności roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Kwestionując powyższe ustalenia co do chwili rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia, powódka powołuje się na konieczność podjęcia szeregu wymagających czasu czynności organizacyjno-technicznych, które były wymagane do podpisania przez pozwanego aktu przeniesienia własności spornego lokalu. Podjęcie takich czynności zapewne było konieczne, jednak powódka w ogóle ich nie precyzuje, w związku z czym nie sposób ocenić, czy rzeczywiście były one czasochłonne i jaki miałyby wpływ na określenie początku biegu przedawnienia. Mając to na uwadze, skargę kasacyjną w tym aspekcie trudno uznać za oczywiście uzasadnioną w znaczeniu, które przedstawione zostało powyżej.

Brak jest również oczywistego uzasadnienia skargi w odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa podmiotowego. Skarżąca słusznie zauważa, że zastosowanie art. 5 k.c. może mieć miejsce tylko w wyjątkowych okolicznościach. Analiza stanu faktycznego sprawy i argumentów podniesionych w skardze kasacyjnej nie pozwala na przyjęcie wniosku, że okoliczności takie występują w niniejszej sprawie, a tym bardziej, że ich występowanie jest oczywiste, co mogłoby skutkować przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przy ustalaniu czynników przemawiających za uznaniem podniesienia zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa podmiotowego można posiłkowo sięgać do przesłanek przewidzianych w aktualnie obowiązującym art. 117¹ § 2 k.c. Przepis ten przewiduje względy, które sąd powinien rozważyć korzystając z uprawnienie do nieuwzględnienia terminu przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi. Nie przemawiają one w niniejszej sprawie na korzyść powódki. W szczególności należy wziąć pod uwagę, że termin przedawnienia był długi, bo aż dziesięcioletni, a w aktualnym stanie prawnym termin ten wynosiłby tylko sześć lat. Dziesięcioletni termin przedawnienia niewątpliwie pozwalał na podjęcie kroków w celu dochodzenia roszczenia przed sądem, a powódka faktycznie dochodziła w tym czasie przeciwko pozwanemu innych roszczeń. Długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia w postaci wystosowania zawiadomienia do próby ugodowej wynosi ponad pół roku, a charakter okoliczności, które spowodowały niedotrzymanie terminu, nie jest tego rodzaju, by jednoznacznie przemawiał za nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia.

W odniesieniu do tej ostatniej kwestii należy wskazać, że wystarczającym usprawiedliwieniem dla przekroczenia terminu nie może być śmierć matki powódki, która nastąpiła w 2007 roku, gdyż termin przedawnienia upłynął dopiero 8 lat później. Bez znaczenia pozostają również podnoszone przez powódkę wątpliwości prawne, a w szczególności wątpliwości związane z art. 160 § 1 k.p.a. i orzecznictwo kształtujące się na tle tego przepisu. Wskazany przepis regulował kwestie związane z naprawieniem szkody wyrządzonej wydaniem ostatecznej decyzji administracyjnej, a w niniejszym postępowaniu powódka dochodziła roszczenia o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Kwota zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu radcy prawnego w wysokości wynikającej z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

jw